

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות

ממורינו ראש

הישיבה שליט"א

צ"צ

שנה ב'

פרשת במדבר

תשפ"ה

ליל שישי פרשת במדבר
הכנה לשיבועות תשפ"ב

דברים שנאמרו אחרי
לימוד הדף גמרא

בעיר הקודש ירושלים

לשמיעת השיעורים
קול ברסלב: 079-70-400-66

- פנימי -
יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: USHISEB@GMAIL.COM

ליל שישי פרשת במדבר הכנה לשבועות תשפ"ב

מקבלים את התורה מחדש

חסדי ד' שאנו זוכים להתאסף כאן בערב חג השבועות, זמן מתן תורתנו, צדיקים אומרים שבכל חג וחג הקדושה והמתנות שהיו בימים ההם חוזרים שוב ושוב, וכשאנחנו עומדים לפני חג השבועות אנחנו מאמינים באמונה שלימה, שכעת מגיע זמן שהולכים שוב לקבל את התורה, כל יהודי באשר הוא, מקטן ועד גדול, יכול לזכות לקבל שוב את התורה, מוהרא"ש סיפר שהיה פעם בחג השבועות שהרה"ק ר' נתן ניגש לפתיחת הארון להוציא את הספר תורה, והוא כל כך התלהב והתחיל לרקוד עם התורה, וצעק, תורה חדשה, תורה חדשה, אנשי שלומינו ראו את ר' נתן ורקד, הם התחילו לרקוד איתו, וחשבו שזה יקח כמה דקות, עד שיגיע לבימה, אבל ר' נתן לא היה כאן בעולם הזה, הוא לגמרי שכח איפה הוא נמצא, וכך הוא רקד ורקד כמו בשמחת תורה, אנחנו לא יכולים להעתיק ולחקות את ר' נתן, צריך להיות טבעי, אי אפשר לעשות מנהגים חדשים, ומה מוהרא"ש רצה לספר לנו בסיפור הזה, הוא רצה להגיד לנו את הדבר הפשוט, שמגיעה עכשיו תורה חדשה, לא משנה מה היה, גם אני יכול לזכות עכשיו לתורה.

אנשים מיואשים כשאין להם צדיק

הבעיה היא שאנשים מיואשים, וחושבים לעצמם הרי גם שנה שעברה קיבלתי על עצמי את קבלת התורה, וגם לפני שנתיים ולפני

שלוש, זה לא בשבילי, אני אלך בשבועות לרב או לדיין שהוא יקבל את התורה מחדש, אני לא עשוי לזה, ככה המון אנשים חושבים לעצמם בשקט, חושבים שהתורה לא מיועדת עבורם, הם חושבים לעצמם: נכון אני יהודי, ואני יקיים את המצוות, אבל לימוד התורה לא בשבילי. רואים שבעת קבלת התורה לקח הקב"ה את משה רבינו שיעמוד באמצע בינו ובין ישראל, שילך לשאול את בני ישראל אם רוצים לקבל תורה, ואז אחרי שהיהודים עונים שכן, הוא חוזר אל ד' ומביא את התשובה, ושוב הקב"ה אומר לו מה להגיד לבני ישראל, ולכאורה צריך להבין למה צריך מתווך באמצע, מה הצורך של משה רבינו בין הקב"ה לבני ישראל, ומבאר רבינו שאי אפשר לקבל את התורה רק על ידי צדיק.

הצדיק נותן דרך בלימוד התורה

כי מי שאין לו צדיק, חושב לעצמו שהתורה לא שלו, ואולי הוא ניגש לארון הספרים ומנסה כן להתחיל ללמוד, אבל אחרי כמה דקות הוא סוגר את הספר ומחליט שוב שהתורה לא בשבילו, אולי אחרי תקופה יגש שוב לארון הספרים, אבל שוב לא להרבה זמן, לאברכים יש כל כך הרבה התחלות של שיעורים, אברך קובע לעצמו ללמוד זה וזה ואחרי זה עוצר, הוא קובע ללכת לשיעור מסויים ואחרי תקופה קצרה הוא מפסיק, הוא קובע חברותא ואחרי כמה ימים כל הלימוד הזה התבטל, עד שבסוף מגיע להחלטה:

הנפילות שרק היו במשך הדורות, עוד לא היה בכלל ישראל תקופה כזאת נוראית, ובן אדם צועק לעזרה, אני שוקע בבוץ עמוק, תוציאו אותי, הרי הבן אדם שוקע במערבולת והוא נמצא במצב מסוכן מאוד, הוא יכול להגיע לתהום, האברך צועק, האם יש עצה עבורי, מגיע משה רבינו ואומר יש לי עצה עבורך, התורה הקדושה, מגיע רבינו ואומר לנו, יש לי עצה עבורכם, תעשו לעצמכם שיעור בגמרא ובמשניות, אף ללא הבנה.

העצה לצאת מהעבירות

חבל שאנשים לא מוכנים להתחיל לנסות את הדרך הלימוד, אני לא מבקש מאף אחד לשלם כסף, אני לא עושה כאן מגבית, ולא מבקש את הכרטיס אשראי מאף אחד לגבות ממנו חודשי, אני מבקש ממך תקנה לעצמך כרך קטן של משניות, וגמרא ברכות, ותשב בבית שלך, במשרד שלך, בבית כנסת שלך, ותתחיל לגרוס, פרק אחד של משניות, תתחיל את הש"ס, כמה שורות בגמרא, התורה הזאת תוציא אותך מכל התאוות שלך ומכל הנפילות שלך ומכל היצר הרע שלך ומכל הטומאות, תסתכלו בשיחות הר"ן סימן י"ט, רבינו אומר שאפשר להוציא את כל העולם מעבירות, רבינו כותב שם בלשונו 'נכספתי מאוד להמשיך את העולם אל העשיה', רבינו רוצה להוציא את כולם מהשואל על ידי לימוד התורה, ורבינו מדבר על האנשים הנמוכים ביותר כפי שכותב שם בהמשך 'אפילו אותם האנשים הרחוקים מן הקדושה מאוד, שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעבירות רחמנא לצלן' ועל האנשים האלו שרגילים בעבירות, שעושים הצגה יפה, ואף אחד לא יודע מה באמת קורה איתם, מבחון הוא לובש כובע וחליפה, כדי שחמיו ואביו יחשבו שהכל בסדר, אבל רק הוא יודע כמה הוא נופל בעבירות וכמה הוא כבר התרגל לזה, עליהם אומר רבינו שיש להם דרך לצאת מהעבירות, כפי שממשיך ואומר 'ואם

לימוד התורה לא בשבילי, אבל מי שיש לו צדיק ובפרט מי שזכה להתקרב לרבינו, זוכה שהצדיק לא נותן לו לישון, הצדיק מעיר אותו שוב ושוב ומזכיר לו שהוא כן יכול ללמוד, הצדיק אומר לך: התורה מיועדת גם בשבילך, ואם אתה לא מביין, אז תלמד בלי להבין, רבינו אומר שהעיקר בלימוד הוא האמירה, תתרכז בלהגיד את התיבות, אם הבנת מצויין, ואם לא הבנת, אל תעצור, תמשיך הלאה, ואז האברך שואל לעצמו, מה זה? תהלים? לכן צריך את הצדיק שיגיד לנו את זה, ורבינו אומר שאחרי שמתחילים ללמוד כך, בסוף מבינים, כרגע נתמקד במה שהצדיק אומר, כל יום לפתוח גמרא ומשניות וחומש, ולגרוס, ובסוף נבין.

העצה לדור הנורא שיש היום

לא רק שבסוף יבינו את התורה, אלא בינתיים לימוד התורה בגירסא מקרבת אותנו אל ד', ולא רק קרבת ד' אלא מזככת ומנקה אותנו מכל העבירות, אברך רח"ל נופל בעבירות, ורואה שאין לו שום דרך לצאת מזה, יש היום בהרבה ישיבות שנותנים כדורים לבחורים שיש להם נסיונות, במקום לקחת כדורים, אפשר לקחת טיפול רפואי של רבינו, לגרוס פרקי משניות, רבינו מבטיח לנו שנצא מהעבירות, ומההתמכרויות שיש לנו, אנחנו חיים בדור קשה מאוד, פחד פחדים, אנשים מורטים שערום ראשם מרוב צרות, כמעט כל יום יש לי אסיפת עסקנים, מה אפשר לעשות להציל את הנוער הנושר, מה אפשר לעשות להציל את הדור, זה משהו שלא היה אף פעם, מוהרא"ש כותב כך בזמנו, אבל מאז הכל נפל עשרות מונים, לא היה טיקטק וכל מיני דברים כאלו בזמנו של מוהרא"ש, מוהרא"ש אומר בזמנו שזה דור המבול, היום זה עוד יותר גרוע, כי בדור המבול היה ניאוף וגזל והקב"ה אמר קץ כל בשר בא לפני, אחרי זה היה דור הפלגה, מינות ואפיקורסות, עכשיו יש את הכל ביחד, דור המבול עם דור ההפלגה וכל

אחרי שכבר עזר בבית והילדים נרדמו, הוא יכול להוציא את המשניות ולגרוס, כמובן שאת התורה צריך ללמוד כמו שצריך, בשולחן וכו', אבל כשהבן אדם סחוט ועייף ויושב בכורסא, שכבר יקח משניות וילמד שם, ולא ישאל אם מותר ללמוד כך על כורסא, כי קודם שישאל אם מותר להסתכל כך בסרטים, ובמקום שיצפה בראיות אסורות, שיגרוס פרקים משניות, אני לא ראיתי שיבוא בן אדם ויגיד שניסה את זה וזה לא עזר לו לנפשו, הבעיה שאנשים כל כך מיואשים ולא רוצים לנסות בכלל, כי כבר ניסו את כל הקבלות וכבר הסתובבו אצל כל הצדיקים והמשפיעים, ובסוף שום דבר לא עזר להם, והם לא צודקים, כי אם כל המשפיעים האלו לא עזרו להם, תמשיך ותחפש צדיק שכן עוזר להם.

על כל הצדיקים היו התנגדות בחייהם

ואל תגיד שלא אחזו מזה ולא אחזו מברסלב וכו', כי על כל הצדיקים היתה התנגדות בחיים חיותם, מי שיודע קצת היסטוריה יודע שעל כולם היתה התנגדות גדולה בחייהם, אפשר לראות בספר הקדוש נועם אלימלך, בסוף הספר יש שם כמה מכתבים שכתב, ובאחד המכתבים הוא כותב בסוף ימיו, שאין לו מנין לסעודה שלישית, כך היה בכל הדורות שדיברו נגד צדיקים, כפי שבנו הרה"ק הרבי ר' אלעזר כותב ששמע מאביו פירוש הפסוק 'דור לדור ישבח מעשיך', בכל דור משבחים את הדור הקודם, את הצדיקים הקודמים ועכשיו בדור זה אין צדיקים, הרבי ר' אלעזר כותב שם בשם אביו על השאלה ששאלו אותו על המחלוקת הגדולה שהיתה נגד הרה"ק מבארדיטשוב, וענה לו בשם אביו הרה"ק הרבי ר' אלימלך שכבר היה לעולמים, ותמיד יש מחלוקת נגד צדיקים, וגם נגד אברהם אבינו היה מחלוקת, כולם צעקו עליו שהוא מין ואפיקורס, אבל אחד היה אברהם, הוא היה לבדו מול כל

יעשו להם חוק קבוע וחיוב חזק ללמוד בכל יום כך וכך יהיה איך שיהיה בוודאי יזגו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה, כי כח התורה גדול מאוד, לא משנה אם יש לי חברותא או אין לי חברותא אני חייב לציית לצדיק.

לציית לרופא בלי חכמות

מה זה צדיק, צדיק זה רופא, ואת הרופא חייבים לציית לא עושים משחקים עם הבריאות, רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל' שהצדיק הוא רופא, וכל מה שהחולה גדול יותר הוא צריך רופא גדול יותר וצדיק גדול יותר. וכשהולכים לרופא לא שואלים את הרופא איך עובדת התרופה, איך יכול להיות שהכדור הזה יעזור לי לכבד ולכליות והכדור הזה ללב, לא שואלים את הרופא, הגעת לרופא שלמד וחקר, אתה מציית לו, ואם תהיה חכם ולא תיקח את הכדורים אתה מסכן את עצמך, אנחנו הולכים לרופא הגדול ביותר ולוקחים את התרופה, ולא מתווכחים, צדיק הוא רופא נפשות, ואז אתה שואל את עצמך, איך יכול להיות שאני שכל כך שקוע בעבירות יכול להיות ירא שמים וצדיק, איך יכול להיות שהפרק משניות יעזור לי, אני אומר להם, תפסיק לשאול שאלות, תציית לרופא, מגיע עכשיו שבועות קבלת התורה, תציית ותקבל על עצמך ללמוד תורה, והרופא אומר שזה מה שרפא אותך.

דרך הלימוד בכל מקום וזמן

וזה כל כך קל לקבל על עצמינו ללמוד בדרך הלימוד, כי לא חייבים ללכת לאף מקום, זה לא שיש כאן צדיק שאומר תבוא דווקא למקום זה ולחבורה זו או לבוא לראש ישיבה זה ולמשגיח זה ודווקא בשעה זו וזו שם יש את ההשפעה ומי שלא מגיע בזמן זה הוא לא חלק מהקהילה, ממש לא, כל אחד יכול לשבת אצלו בבית, אצלו על הכורסא,

נותן, זו תורה אחרת, רבינו גורם ללמוד בכל עת מצוא, הלומד בכולל לומד רק בשעת הכולל, ומה עושים ביום שישי ושבת, וביום ראשון עסוקים לעזור לאשה, ומה עושים בכל ימי בין הזמנים, העיקר שלמדנו מה שלומדים בכולל וקבלתי תעודה, וביום שני אני לומד אבל לחברותא יש איזה אירוע, וביום שלישי הולכים לרופא וכו', ורבינו נותן חיות דקדושה ללמוד בכל יום ויום, רבינו נותן אהבת התורה, איזה מתנה קיבלנו מרבינו, שאנחנו אוהבים ללמוד חומש, הרי חומש עשו רק לילדים... ורק ביום שישי עוברים על הפרשה כי כתוב כך בשו"ע, ואנחנו זכינו שחומש אהוב עלינו, זה כמו מאכל ומשתה, כל יום קצת חומש, קצת רש"י.

מחלוקת זה סכין בלב

ומצד אחד אני רואה איך שהצדיק נותן לי כל כך הרבה מתנות, ומצד שני אומרים לי שאני הולך מהמסורה ושזה קליפות וכו', ואני מתבודד ואומר, רבש"ע אני חושב ש'קליפות' אפשר להגיד על מי שמסתובב ולא עושה כלום, ולא על מי שלומד תורה בכל רגע פנוי, קליפות זה כשעומדים בבית בעל ואשה ורבים זה עם זה על כלום, שיהודי רב עם חבר שלו על כלום, רואים אנשים מבוגרים עם זקנים לבנים שרבים על חניה. ר' נתן אמר שכשהוא רואה שני יהודים רבים זה עם זה הוא מרגיש סכין בלב, כשרואים שני חסידים רבים זה עם זה, כל אחד טוען שהרבי שלו הוא הצדיק, מה איכפת לך שפלוגי הולך לרבי שלו, מוהרא"ש היה אומר ששני חסידים התווכחו כל אחד טען שהרבי שלו 'חד בדרא' [יחיד בדורו], אמר מוהרא"ש מה הבעיה שיהיה שני 'חד בדרא', או שלוש 'חד בדרא', וכי זה סיבה לעשות מחלוקת, שני אחים לא מדברים זה עם זה, כי אחד הולך לרבי הזה ואחד הולך לרבי הזה, האם זה סיבה לא לדבר זה עם זה, אנחנו חיים בגלות נוראית, אנחנו אומרים את הנוסח

העולם, ועבד את ד', כשיהודי זוכה ומתקרב לרבינו ולבו מתעורר לעבודת השם, ואז מגיע משהו ואומר לו, כשאני הייתי בחור גם למדתי קצת ספרי ברסלב, זה עובר אחרי זה, אני אומר לך זה לא בשבילך, מי שיש לו שכל לא נתפעל מזה, ואומר, אני צריך רופא נפשות, יש כאן רבי שעוזר לי, לא איכפת לי מה כולם אומרים, יש כאן צדיק שברגע שאני שומע את הדיבורים שלו זה מקרב אותי אל ד', זה נותן לי תקווה, אני רואה שיש כאן דרך בשבילי.

רבינו גורם לנו ללמוד תורה

אספר לכם שוב את סיפור ההתקרבות שלי על קצה המזלג, מאז שהייתי ילד קטן משך אותי חסידות ברסלב, כל פעם שראיתי חסיד ברסלב נמשכתי אחריו ובדקתי את מעשיו, היו לי כמה מבני משפחתי שהיו בברסלב, היה לי דוד חסיד ברסלב, לא ידעתי למה אני נמשך לברסלב, אבל כך היה, כשהייתי בחור היה לי כמה חברים מברסלב, וניסיתי קצת להתקרב אבל זה לא ממש עבד, אחרי החתונה מצאתי את הספר 'אשר בנחל', ואחרי זה נכנסתי קצת לבית מדרש היכל הקודש, ובתקופה זו הייתי עם כל הספיקות והשאלות, כי מצד אחד אני יודע שהספרים האלו אסורים ולא אחזו מזה, ומצד שני זה מדבר אלי, זה מעורר אותי לעבודת השם, זה נותן לי דרך להתקרב אל ד', משהו יש כאן, ואנשים אומרים לי שכל הספרים האלו הן מהקליפות, ואני חושב לעצמי איך זה יכול להיות, הרי הקונטרסים האלו גורמים לי ללמוד ולהתפלל, ואז אומרים לי שבזמן המגיד היה דבר כזה שמכח הסטרא אחרא אנשים למדו וכו', ואני התבודדתי ובכיתי אל ד', רבש"ע אני לא יודע בעצמי מה האמת, מצד אחד מצאתי צדיק שנותן לי דרך ללמוד ומצד שני אומרים שזה לא מצד הקדושה, גם לפני זה ב"ה למדתי, והיה לי כבר היתר הוראה, אבל את התורה שרבינו

עושים עסק מהבגד ומהפיצה, עושים עסק ענק מהתפילין ומהציצית ומהמזוזה.

חשיבות מצוות מזוזה

כאן בעולם הזה לא מדברים מהמזוזה, אנשים שופכים כסף רב על בית חדש, וכשמגיע השלב להניח את המזוזות, הם שואלים את החבר שלהם, האם יש לך מספר של סופר זול, שמוכר מזוזות בזול, למה אתה עושה ככה? הרי השקעת נכרשת יקרה בבית, וזה בסדר גמור, זה כבוד שבת, ועשית את השיש היוקרתי, וזה בסדר גמור, כי מגיע לאשתך שיהיה לה קל לאפות ולבשל, אבל למה אתה קונה מזוזות בזול, אם לא היה בושה היו מניחים רק את הקופסא, כי לא יודעים את החשיבות של המצוות, ומי שלא מחשיב את המזוזות הוא בסדר, אבל האברך שחושב שמזוזה היא דבר גדול מאוד הוא בקליפות? אברך מספר לי שהוא ישב בבית מדרש גדול, ואמר לחבר שלו, תראה את היהודי הזה שכל פעם שהוא נכנס ויוצא הוא מנשק את המזוזה בתמימות, ענה לו חבר שלו, אצלינו ידעו שצריך להיזהר מכל אלו שמנשקים את המזוזה, הם תפסו את המצוות הקלות... ירחם השם, הרי הוא מאמין בד', הוא יוצא מהבית והוא מנשק את המזוזה ומבקש רבש"ע תשמור אותי בדרך, הוא חוזר ומנשק ומודה לד' שחזר בשלימות.

להדליק אש שלא יכבה

תפסיקו להתווכח על חסידות ופוליטיק, מה יהיה לכם מזה, תעשו בזמן הזה משהו בשבילכם, משהו לנפש רוח ונשמה שלכם, מגיע עכשיו יו"ט שבועות, לרבינו יש דרך עבורינו, גם אני יכול לקבל את התורה, גם אני יכול ללמוד, וזה לא קבלה שמקבלים בחג ואחרי שבועות זה יכבה, בכל חג השבועות יש התעוררות כל כך גדולה, אנשים בוכים מתחת

בתפילה ושבוע עול הגויים ועול הגליות מעל צווארינו, ומסבירים שעול הגויים זה הגלות של הגויים, ועול הגלויות זה ששני אחים לא יכולים לדבר, גלות בין יהודים, יהודי לא מדבר עם גיסו זה גלות, רק לשמחות חייבים ללכת כי טיפת יושר יש תמיד, רבינו אומר שאף אצל אומות העולם יש קצת יושר, ולמה הם לא מדברים, כי כל אחד הולך לצדיק אחר, וזה לא נחשב לקליפות, ורק היכל הקודש נקרא סטרא אחרא וקליפות, למה?

לחשוב על תכלית

הרי בהיכל הקודש נותנים לי קצת שכל בראש ומודיעים לי שיש תכלית כאן בעולם, ונותנים לי את המחשבות לחשוב שיום אחד אשאיר כאן את הכל, את הרכב ואת הבית ואת המפתחות וכל המסמכים שלי, ויכניסו אותי לתוך האדמה, ושם כבר לא יעניין אותי מה קורה בחסידות זו ומה בחסידות זו, לפעמים נכנסים לבית מדרש ורואים שני אברכים מתווכחים בלהט, כל אחד לצד שלו, ואז שואלים אותם, מה זה קשור אליהם למה הם צועקים, הם מיד צועקים בחזרה, השאלה שלך היא בכלל שאלה של כפירה, הרי אנחנו מתווכחים לדעת מה האמת וכו', מוהרא"ש היה אומר מה זה אמת, אמת זה אותיות 'אמת', יום אחד אהיה מת, ואז לא יעזרו כל הויכוחים האלו, שם יבדקו אם הנחתי תפילין כל יום, ואז רואים את החשיבות של התפילין, ויבדקו אם היה לי ציצית ואם שמחתי עם הציצית, ומה שנראה כאן 'אמת', שם לא מדברים מזה ודברים שכאן עשו רק כי כולם עושים וזה לא עניין אף אחד, פתאום רואים שם כמה זה חשוב, בישיבות לא מדברים מהחשיבות של הנחת תפילין, כי לבחורים צריך לדבר שאסור לאכול פיצה, לא אומרים להם כמה זה חשוב הציצית, כי זה קטנוני מדי, ומי לא מניח תפילין, העיקר שאצלינו כולם מתנענעים חזק עם כל הלבוש, למעלה בשמים זה הפוך, לא

תהלים', הוא צריך לסיים לעבור על הפרשה.

דרך הלימוד אף לעונות גרועים ביותר

בסוף חיי מוהר"ן מביא ר' נתן שאחרי ששמע מרבינו את שיחה י"ט בשיחות הר"ן, שעל ידי לימוד התורה אפשר לצאת מעבירות, הוא שאל את רבינו, האם זה הולך גם על מי שנפל בפגם הברית, והוא רגיל בעבירות ירחם השם, רבינו ענה לו שכן, ומוהר"א ש היה זועק את התשובה, שרבינו אמר לו, בטח שכן, התורה עוזרת לכל דבר. הרי בזה"ק כתוב שמי שפוגם בברית מנתק את עצמו מהקב"ה והוא מאבד את האמונה ונהיה לו חושך בחיים, רואים על אנשים שהם כל כך חשוכים, כי הם לא ידעו מחומרת העבירה, רואים בחורים שפתאום הם באים להגיד שנמאס להם לחיות, ומתברר שהם קנו טלפון והתחילו לראות עבירות והכל חשוך להם, כשלא שומרים על העיניים מאבדים את כל הטעם בחיים, ואף אחד לא אמר לבחורים כמה זה חשוב לשמור על העיניים, רק עושים כינוס ואומרים להם כמה הם גרועים, עוד לא היה מי שזרק את הטלפון כשאמרו לו שהוא שגן, אם יסבירו לו שכל הבית שלו יחרב מזה, וכל האיבוד סבלנות שיש לו זה מהטלפון הוא יסכים לשמוע, תסביר לאברך איך הוא נראה עם הילדים שלו, הוא רק רוצה שירדו ממנו ושילכו לאיזה מקום ושיעזבו אותו שיוכל להמשיך לצפות, כרגע שיש ארגונים שלוקחים ילדים רק יתומים, עוד מעט יקומו ארגונים שיקחו ילדים מכל המשפחות שכבר אין להם זמן לילדים כי עוד צריכים לסיים לצפות כל מיני דברים, הרי אין יותר נעים מלשבת בבית כליל שבת עם הילדים, אבל לאחרונה אנשים התחילו לשתות לשכרה כליל שבת, ומחריבים בידיים את כל הסעודה, לא טוב להם בבית, הם רק רוצים לחזור כבר למשרד ולמחשב.

לטלית בבכיות עצומות, והאר עינינו בתורתך, אבל במוצאי שבועות שוכחים הכל, כל האש נכבה, כמו ההדלקה בל"ג בעומר, שכל כך מרומם, ומביאים איזה קלרינט שיעורר הרגשות, ומה קורה למחרת, הכל נכבה, רבינו אמר האש שלי תוקד עד ביאת המשיח, זה לא כמו ההדלקה שנכבית, שאחרי זה מסדרים את כל הכבלים והמוזיקה והולכים הביתה, ושואלים מה עכשיו, אומרים שהיה התרגשות מאוד גדולה, אבל מה עכשיו, זה בסדר שיש התעוררות, וזה חשוב מאוד, אנשים רצים כל היום אחרי הכסף, ואחרי התאוות, ופתאום הוא נעצר ונזכר מהקב"ה, וזה מצויין, אבל עוד יותר טוב שיש אש שנשאר לכל השנה, כאן יש לנו רבי שנותן לנו אש לכל השנה.

עם דרך הלימוד יש תמיד מה לעשות

תנסה את דרך הלימוד, תתחיל עכשיו לקראת שבועות, אל תסתכל אם אתה מבין או לא מבין, אם אתה מבין זה בסדר גמור, ואם אתה לא מבין זה עוד יותר טוב, ואם קשה לך לשמוע את זה כי אתה חושב שמוהר"א ש לא אמר ככה, אסביר לך, כמובן שצריך להבין מה שלומדים, ואין חולק על כך, אבל אם אתה תחכה רק על לימוד עם הבנה, מה תעשה ביום שאין לך זמן ואתה לא יכול ללמוד עם ריכוז, פתאום אתה צריך להיות במוסך יום שלם עם הרכב, או שאתה צריך ללכת לרופא וכדומה, מה תעשה אז, הרי לא התרגלת ללמוד ללא הבנה, אז תכין לך עכשיו את דרך הלימוד, תכניס כרך קטן של משניות בכיס, ואם אתה עומד בפקק או שאתה מחכה לרופא, תוציא את המשניות ותלמד, אתה רק תחכה שלא יקראו לך, כי אתה רוצה לסיים את הפרק, תיכנס למשרד ותראה איך אנשים עצבניים, ואומרים שמחכים כבר הרבה זמן ואוכלים את הלב, אבל חסיד ברסלב לא אוכל את הלב, הוא גם רוצה כבר ללכת הביתה, אבל יש לו מה לעשות, הוא עוד צריך לסיים את היום

דרך הלימוד – הצלה לבחורי ישיבות

הבעיה שאנשים שחטאו אין להם סבלנות ללמוד, אין להם טעם בלימוד, ולא רוצים להתחיל ללמוד, ולכן נשארים בעבירות, ועל זה יש לנו את העצה להתחיל ללמוד גם בלי טעם ובלי סבלנות ובלי הבנה, עד שמזדככים ונהיים יראי שמים, תנסו פרק אחד של משניות, זה סך הכל 2 דקות, יש ביום 1440 דקות, תוריד מזה 2 דקות לגרוס פרק אחד של משניות, אל תיכנס למיטה לפני שלמדת לכל הפחות פרק אחד של משניות, ואם אתה יכול יותר תגרוס יותר, היום בערב שבועות מתחילים ללמוד גמרא כסדרן, מסכת ברכות, לגרוס כל יום קצת גמרא, הלוואי ואפשר להכניס את דרך הלימוד בישיבות, בחורים משתגעים בישיבות, רבים עם המשגיחים, עפים מהישיבה וחוזרים, כל יום יומיים סיפור אחר, ממש גן ילדים, הבחור משתגע מחוסר מעש, מחורר את הקיר, מדליק אש, הוא לא יודע מה לעשות, הוא לא מבין את הגמרא, בחור סיפר לי היום שהמשגיח נתן לו סטירה על זה שהוא גרס משניות, ופתאום הבחור מוצא את עצמו עם נסיונות, ואין לו עם מי לדבר, רק ספרי רבינו מדברים אליו ואומרים לו שברגע שהוא מרגיש תאות ניאוף, שיספר את זה להקב"ה ויגרוס גמרא, ואז שואל הבחור האם אני יכול לספר להקב"ה מה התאוות שלי, הרי אני כל כך מתבייש, והאמת היא שאם לא תגיד להקב"ה יש לך עם מה להתבייש, אבל כשתתחנן אליו הוא יעזור לך.

ההפגנות בשמים

יש כאן אורח מירושלים, הוא חושב שרק בירושלים יש הפגנות, יש גם בשמים הפגנות, בכל לילה הנשמה עולה, ומגיעים מלא קליפות ומלאכים וצועקים געוואלד, הגיע לכאן נשמה מלוכלכת בחטא, צריך לתת לה עונש, צריך לשבור לה את העצמות, כפי

שחז"ל אומרים הפוגם בברית יקצצו ידיו, והמלאכים האדוקים צועקים שם געוואלד, אבל האיש שמקשיב לרבינו, ולפני שהולך לישון הוא אומר, רבנו של עולם מה אני יכול לעשות, פגמתי בברית, שוב נפלתי, כל יום אני מבטיח להיות טוב וזה לא הולך לי, אומר רשב"י ברעיא מהימנא פרשת בא, שאחרי זה כשהנשמה עולה למעלה, ומגיעים המלאכים להפגין נגדו, מביא הקב"ה את המים שמזריקים בהפגנות ומעיף את כולם, והקב"ה אומר להם, הוא בעצמו כבר סיפר לי הכל לפני שהלך לישון, הוא גילה את לבו שהוא לא רוצה באמת לחטוא, והאמת שבהתחלה זה מאוד קשה להגיד בפה את כל מה שעובר עלינו, אבל כשמתרגלים לדבר רואים כמה שזה עוזר לנו, ולא צריך לחכות דווקא לפני שהולכים לישון, אבל לכל הפחות לפני שהולכים לישון, יש להגיד: רבש"ע אני רוצה להיות ירא שמים, רבש"ע למה חשבתי ראיתי דברים נוראים, רבש"ע למה חשבתי היום דברים אסורים, למה כעסתי היום, למה פגעתי היום, למה דיברתי היום דברים אסורים, רבש"ע אני מבטיח לך שאני הולך להיות טוב, ואז כל המקטרגים נעלמים.

רק התורה תשמור על הקדושה

חז"ל מספרים שהאמורא הקדוש רב יוסף אמר, שיכינו לו לכבוד חג השבועות בשר מאוד מיוחד, כי אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא, ומוהרא"ש מסביר שזה הולך על יוסף הצדיק, איך יוסף הצדיק בחור צעיר בן שבע עשרה שנים יכל להחזיק מעמד במצרים, איך הוא היה יכול לעמוד עם הקליפה הנוראה של אשת פוטיפר, הוא החזיק מעמד רק עם אמונה והתבודדות והתורה, אי לאו האי יומא, שקיבלנו מהקב"ה ביום מתן תורה את כל התורה והמצוות, אז קיבל יוסף הצדיק את הכוחות להתמודד במצרים, ד' יעזור שנוכל לציית לכל דברי רבינו.

דבר מאוד גדול ללכת למקווה סמוך לעלות השחר, רבינו אומר על זה דברים גדולים, ואף שאנחנו לא מבינים מה זה אומר ואיך הטבילה הזאת עובדת, הטבילה הזאת מקרבת את היהודי אל ד'.

העיקר והטפל

מי שרוצה להתפלל ותיקן שיתפלל ותיקן, אבל מי שיש לו כבר כמה ילדים אני לא חושב שזה נכון להתפלל ותיקן, אנשים שואלים אותי למה שיניתי ממה שמוהרא"ש עשה שהוא התפלל ותיקן, קודם כל אני זוכר שהיו שנים שמוהרא"ש התפלל ותיקן והיו שנים שהתפלל מאוחר יותר, ועוד ברגע שיש לך כמה ילדים אתה צריך להביא אותם לבית מדרש, ולכן צריך לחכות קצת עד שהם ישנו ויתעוררו, אני התפללתי שנים לפני העמוד בתפילת ותיקן, וכשהייתי מסתובב הייתי רואה שכולם יושנים, והבנתי שאנשים מתפללים כדי שיוכלו לישון, אולי כדי לעשות הפוך, שילכו לישון כדי שיוכלו להתפלל, כדי שיוכלו לבקש מהקב"ה באהבה רבה, בעיקרון יכול כל אחד להתפלל מתי שהוא רוצה, רק שיזכרו דבר אחד, לא לעשות מהעיקר טפל ומהטפל עיקר, מה העיקר בשבועות, להיות שמח, ויש גם ענין של ותיקן וענין של מקווה וענין של להיות ער כל הלילה, העיקר הוא לשמוח שאנחנו יהודים, מוהרא"ש היה מספר לנו שהרה"ק ר' משה לייב מסאסוב היה גדול בגופו, והרה"ק המגיד מקאזניץ היה עור ועצמות, ואמר הרה"ק מסאסוב להרה"ק מקאזניץ, מה אתה מברך שלא עשני גוי, איזה גוי צנום כבר היה, מה הוא כבר היה עושה, אבל אני מברך שלא עשני גוי, אם הייתי גוי הייתי איזה גוי גדול ומגושם. ועל זה רוקדים בשבועות, זה העיקר בשבועות, אני יהודי ואני לא גוי.

הסדר היום של חג השבועות – להיות בשמחה

אברכים מבקשים שרוצים לדעת את סדר היום של שבועות, מה עושים בחג השבועות, כי על כל יום הם כבר יודעים בדיוק מה לעשות ולא עושים... עכשיו רוצים לדעת על שבועות, אז קודם כל בשבועות חייבים להיות מאוד בשמחה, צריך לרקוד ולשמוח, רבינו נפגש פעם בליל שבועות עם ה'מאור עיניים', וכל הלילה הם רקדו יחד, כל הלילה, רבינו אמר שבליל שבועות העיקר זה להיות ער, ובליל הושענא רבה העיקר זה האמירה, לא כל כך קשה להיות ער כל הלילה, כי כניסת החג מתחיל מאוחר, ואחרי התפילה עוד מחכים עד שמגיעים הביתה, כי לא עושים קידוש לפני צאת הכוכבים, כי צריך שיהיה 'תמימות', ואם יש משפחה עם ילדים לוקח זמן עד שמסיימים את הסעודה, בערך בלילה מסיימים לאכול, ובשעה 4 כבר עלות השחר, האנשים מיואשים מאמירת 'תיקון ליל שבועות', לקחו סידור אחד ודחפו שם את כל התורה, אנחנו אומרים את זה במשך כל השנה, ובחג השבועות אומרים את הנוסח הקצר שעשה מוהרא"ש, מוהרא"ש אמר שרק הוסיפו והוסיפו ובסוף לא אומרים כלום, כי בהקדמת הזוהר הקדוש כתוב שר' שמעון ישב בליל שבועות עם החבריא ואמרו את הפסוק הראשון והאחרון בתורה נביאים וכתובים, וזה עיקר המקור לתיקון, ובמשך הדורות הגיעו צדיקים והוסיפו הרבה דברים ואמרו, אם בין כה ערים בלילה, אז אולי טוב להגיד את כל מגילת רות, ואת כל שיר השירים, ועשרת הדברות, וכך הוסיפו עוד ועוד דברים טובים, אבל לאנשים קשה להגיד, ולכן תיקן מוהרא"ש שיאמרו את עיקר התיקון, להגיד רק את הפסוק הראשון והאחרון בכל פרשה, אנחנו אומרים את זה יחד, ובאמצע שרים קצת כדי שלא ירדמו, ואחרי זה כשמסיימים תנ"ך אומרים תרי"ג מצוות, ושרים באמצע, ואחרי זה רוקדים קצת והולכים למקווה, זה

לדבר יפה בבית

חוץ מהעיקר יש הרבה עניינים, למשל כתוב שלא לדבר דברים בטלים בשבועות, וכמובן זה מיועד למי שמדבר דברים בטלים, מי שמקורב לרבינו מה הוא כבר מדבר, אין שם דברים בטלים, גם אם מדברים כאן חדשות, זה הכל הקדמה כדי להגיע לעיקר, מתחילים לדבר עם הבחורים ומדברים מפותין ומטראמפ ואז אומרים לבחור שהקב"ה מנהל את העולם, אם לא יגידו לו מפותין הוא יחשוב שראש הישיבה לא מבין כלום מהעולם, אבל אם ישמע גם פוטין הוא ירצה להקשיב דיבורי אמונה, כשאברך מגיע הביתה בליל שבועות, ואומר לאשתו, נו הא, אהה, אני לא יודע אם זה נכון, מי שלא מדבר יפה לאשתו, באמת כדאי לדבר נו הא אהה, זה מומלץ עבורו לכל השנה... אותו דבר מי שמדבר בכל שבת על השולחן שלו נגד אדמורי"ם וצדיקים, עדיף שידבר בכל שבוע נו הא אהה, כי הילדים שלו יצאו לתרבות רעה, ואפשר להיות בתרבות רעה גם אם יש כובע וחליפה, כי יש לו מספיק שכל לא לעזוב הכל ולברוח כי אין לאן לברוח, אבל בעיקרון הוא צוחק מהכל, מתורה ומתפילין וכו', כי בליל שבת צחקו על כולם, על כל המנהיגים והצדיקים, בליל שבת מדברים דברים יפים, שואלים את הילדים איך היה בתלמוד תורה, ומספרים להם דברים יפים, מספרים להם שהיו צריכים ישועה וביקשו מהקב"ה ונושעו, ושואלים את הילדים מה הם התפללו השבוע, ואומרים לילדים בואו נבקש יחד מהקב"ה מה שאתם צריכים, תלמדו אותם שמבקשים מהקב"ה והוא עוזר לכולם, ואוי ואבוי על זה שצוחק בשולחן שבת מאביו ומחמיו, הרי הוא מחנך בזה את ילדיו שהם יצחקו ממנו בבוא היום, אבל מי שמדבר יפה בבית יכול לדבר גם בליל שבועות.

עת רצון בליל שבועות

מוהרא"ש כותב שליל שבועות הוא עת רצון, ומה שמתפללים בליל זה נושעים, ואנשים לא קולטים לנצל את זה, כי הולכים לבית כנסת ונהיה חג, ואחרי זה יש את תיקון ליל שבועות, ופתאום הלילה עברה, צריך לנצל מיד בהתחלה, כשמתחילים להתפלל ערבית, ומבקשים, רבש"ע אני צריך דירה, רבש"ע אני צריך שידוך, רבש"ע אני רוצה ללמוד כל יום קצת חומש, קצת משניות וקצת גמרא, וזה מה שיעזור לנו לשרוד את ימי הקיץ, אני לא יודע איך אנשים הולכים בימים אלו ברחוב, אפשר להישרף מהמראות, אני לא יודע איך אנשים הולכים לעבוד במשרד שיש שם נשים, רבש"ע, רק כח התורה תוכל להגן עלינו.

שלום בית – עצה לקדושה וטהרה

יש עצה נוספת להיות שמורים בחטא, אם מתחתנים וחיים עם שלום בית, ראיתי שהשבוע הולכים לעשות כינוס כלל ישראל לנשים, ונזכרתי מהכינוס כלל ישראל הקודם שהיה לגברים, ואז צעק מוהרא"ש שכל הכנס הזה מיותר, יש עצה אחת לשמור על הבחורים מחטא, לחתן אותם, שיהיו להם חיים טובים ולא יצטרכו לחפש, מוהרא"ש אמר שצריך ללמד את האברכים איך לחיות כפי התורה, כי האברך לא מבין מה קרה לו, הוא הרי התחתן והוא רק נופל יותר, הוא היה בטוח שיהיה לו יותר קל, אבל לימדו אותו חומרות ופרישות, וזה כל כך מעניין, כי זה שאומר לחיות עם 'חומרות ופרישות' הוא נחשב לירא שמים, ואף אחד לא מבקש ממנו שיביא ראיות לשיטתו, וזה שאומר לחיות כפי שהתורה אומרת, הוא נחשב ל'קל', מוהרא"ש אמר לאברכים לחיות חיי תורה ולכן הוא נחשב לקל, מוהרא"ש אמר לי פעם, תסתכל מה כתוב בגמרא שם ושם, איך לרבא היה

בבית, אני אולי לא שופך יין בתוך הבשר כמו בחנויות, כי אני רוצה אוכל טעים... לא חייבים לשלם הרבה כסף כדי לנסוע לחופש עם האשה, בחמש דולר אפשר לבלות, קונים פופקורן גדול עם בקבוק שתיה, ויושבים יחד ומשוחחים, ועוד מעט יגיע מישהו וישאל, איך אתם מדברים ככה בערב שבועות... אבל אם תעשה ככה, ותדבר עם אשתך מתוך הערכה, תוכל לצאת לרחוב ולא להישרף, שום דבר לא ידבר אליך, תהיה מרוצה עם הבית, ומי שאומר לך אחרת הוא קל והוא לא ירא שמים, ולא יודע איזה נסיונות אנשים עוברים, אנחנו נציית לרבינו ונלך הביתה בליל שבועות ונדבר יפה, ולא נגיד נו אה אהה, היא הכינה את כל סעודות יו"ט, ולמה אתה צריך לצעוק עליה נו הא שהיא שכחה להביא כפית לשולחן, תגיד לה כמה טעים האוכל שהיא הכינה, זה לא דברים בטלים, רציתם סדר היום של שבועות, זה הסדר היום, לשמוח על זה שקיבלנו את התורה ושהתקרבו לרבינו, ד' יעזור שנציית לרבינו ונגדל יראי השם, א פרייליכן יו"ט.

מותר והיום אומרים לאברכים שאסור, אני לא יכול לפרט ברבים, אם אברך נופל אחרי הנישואין, על כרחך שמשהו לא נכון אצלו, כי יש דרך לחיות חיי קדושה.

לציית לצדיק

אנחנו הולכים לקבל את התורה ממה רבינו בחג השבועות, הולכים לצדיק ונקח את התורה ממנו, אם רבינו אומר לנו לגרוס, נגרוס, אם רבינו אומר לנו להתבודד, נתבודד, אם רבינו אומר לנו ללכת הביתה ולדבר יפה בבית, נדבר יפה בבית, אם רבינו אומר לנו להיות בלילה בבית, נבוא הביתה בכל לילה, ולא נסתובב בחוץ, לא צריך ללכת בכל לילה לחנות גלידה, אפשר לעשות חנות גלידה בבית, לקנות 2 מנות גלידה ולאכול, ואם יש ילדים גדולים קונים גם להם, האם זה מעניין רק אם הולכים לחנות עם עוד אנשים ונכשלים במראות אסורות רח"ל, לאנשים לא מעניין בבית רק רוצים לצאת, לי יש חנות גלידה בבית, ויש לי גם חנות בשר, הכל נמצא אצלי

דברים שנאמרו אחרי לימוד הרף גמרא

אחרי שחרית יום שלישי בה"ב בעיר הקודש ירושלים

ממנו, רבש"ע אני רוצה לזכות לכל הדברים היפים שיש בארץ ישראל, לארך אפים, ולאמונה, ולצאת מהגלות ומכל המחשבות האלו, ולזכות לתיקון הברית.

חשבתי שאם נפגשים כאן אנשי שלומינו בארץ ישראל, זה זמן נכון ללמוד תורה של רבינו בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי"ז, הסיבה שאני רוצה ללמוד את זה, כי אברך דיבר איתי השבוע וסיפר לי את אשר על לבו, הוא זכה ונסע למירון בל"ג בעומר, וכשהגיע ליד המערה נפתח לו הלב, משהו שעוד לא היה לו, כי הזוכה להתקרב לרבינו מקבל את הכלים ויודע מה לעשות בקברי צדיקים, לפעמים רואים אנשים שמסתובבים בקברי צדיקים, ולא יודעים מה לעשות, יש להם כאב פנימי והם אווזים בתהלים וצועקים את התיבות בתהלים ולא יודעים איך לבטא את מה שעובר עליהם, אבל מי שהתקרב לרבינו יודע להגיד את המילים באידיש ובשפה המדוברת שלו: רבש"ע כואב לי, רבש"ע עובר עלי כך וכך. והאברך מספר לי שהיה לו כזה התרוממות משהו שלא היה לו אף פעם, הוא התיישב בפינה ובכה אל ד', פניו היו רטובים מדמעות, הוא שפך את הלב בהתרוממות עילאה, והיה בטוח שמעכשיו חייו מרוממים מלא דבקות בד', והוא נסע הביתה והלך קצת לישון ערב שבת, והוא קם לפני שבת עם כזו נפילה עמוקה, הוא מגיע להחלטה, אם לא אז לא, אני רציתי להיות ירא שמים אבל משמים

• אחרי ששרו את השיר: איך וויל זיין א איד [אני רוצה להיות יהודי] אמר: פעם אחת ראו את רבינו שוכב על הרצפה וממרר בבכי: רבש"ע אני רוצה להיות יהודי, במילים האלו: הייליגער באשעפער איך וויל זיין א איד. וכל הרצפה היתה רטובה בדמעות שלישי.

• רבינו מביא אותנו לכזה מקום גבוה, שאפשר פשוט לפתוח את הפה ולהגיד, רבש"ע אני רוצה להיות יהודי, יש אנשים שאומרים, האם רק בברסלב מדברים אל ד', אני גם מדבר אל ד' שיהיה לי רכב ובית, קודם כל אני לא יודע אם זה נכון, ואם הוא כן מתפלל על זה, כנראה שזה מגיע מרבינו, מאיזה משפיע ששמע את דברי רבינו, אבל הדבר הכי חשוב שיש לנו בנושא זה מרבינו, שאפשר להגיד את המילים הפשוטות מהלב, אני רוצה להיות יהודי, אני רוצה לחשוב נכון, ולדבר מה שנכון, רבינו מביא אותנו למקום כזה גבוה.

• חסדי השם שזוכים להיות בארץ ישראל, ומתפללים שנזכה לכל הדברים הגדולים שרבינו אומר שזוכים לזה בארץ ישראל, ואנשי ארץ ישראל שנמצאים כאן כל השנה יכולים לזכות לזה רק אם הם יודעים ומכירים בזה שהם בארץ ישראל, כי יש אנשים שאולי גרים בארץ ישראל אבל הם לא באמת כאן, צריך להתגעגע לקדושת ארץ ישראל, ולכסוף אל הקב"ה ולבקש

אחד ועוד אחד שווה שתיים, אין לו לכעוס על אף אחד, וממשיך רבינו ואומר 'ואם אינו מחמת הרהור אז בוודאי אינו סימן רע כלל וכו' וזהו טובה מה שארע לו כשמתקרב אל הקדושה'.

רבינו מבאר שם שאם זה קורה דווקא אחרי ההתקרבות, דווקא אחרי שהאדם התחיל לגרום משניות, צריך האדם לדעת שיש טומאה טמונה בו, טומאה ישנה שיש לו מלפני שנים קדמוניות, האם יש כאן קטשופ בארץ ישראל? לי יש אמא חשובה מאוד, היא לא נתנה לי לאכול קטשופ כשהייתי ילד כי זה היה מותרות, רק ציפס ובייגלך, חוץ מזה שום ממתק לא נתנו לי כדי שאהיה ילד טוב, הילדים שלי כן אוכלים, ומה קורה אם נשפך קטשופ על החולצה, הולכים לנקות את זה, וכשיש כתם בתוך הנשמה גם חייבים לנקות את זה, ונפש האדם מאוד עדין ומקבל כתמים בקלילות, והאדם שוכח לנקות את זה, ולא רואה את זה, ושכח שלפני זמן רב ראה ראה אסורה ויש כתם על הנשמה, וכתמים האלו נכנסים בפנים עמוק, ופתאום האדם מתקרב ומתחיל ללמוד שיעורים כסדרן וכל הבית נהפך לבית של השראת השכינה, ופתאום יש לו כזה מקרה, כזו התרסקות, אומר לו רבינו שזה טובה בשבילו, אף שהאברך צועק קצתי בחיי, אבל על ידי זה יוצאת הטומאה הטמונה ממנו, יש לו משהו שלא תיקן, וכעת ילך למקווה ויגיד תיקון הכללי ויתקן את זה, רבינו מבאר שבגלל זה היה צריך אברהם אבינו להוליד את ישמעאל קודם יצחק, ולכן היה יצחק צריך להוליד את עשו קודם יעקב, אין לנו השגה באבות הקדושים, אבל אנחנו נלמד מזה מה שנוגע אלינו.

רבינו מבאר בזה את דברי חז"ל שאחד הנסים שהיה בעבודת הכהן גדול ביום כיפור שהיה טהור ולא היה לו מקרה כזה,

רוצים שאשאר כך, הרי בחיים לא חשבתי כאלו מחשבות וחלומות, איך נפלתי כל כך עמוק בכזו טינוף, הרי רק לפני כמה שעות כל כך בכיתי אצל ר' שמעון שאני רוצה להיות ירא שמים, איך התרסקתי כל כך.

- יש לי את הדבר הזה פעמיים בשנה, אנשים מגיעים אז ואומרים לי 'קצתי בחיי', באמצע השנה כשיש נפילה עוד אפשר לעבור את זה, אבל יש פעמיים בשנה שאנשים לא יכולים לקבל את זה, אם זה קורה באומאן, ראש השנה בבוקר, אחרי שסוף סוף הגיע לרבינו ובכה את הלב, ופתאום הוא קם בראש השנה בבוקר עם כזו סטירה, כל כך נפל עמוק, ואותו דבר זה ביום כיפור בבוקר, אני יושב בבית מדרש ואומר תהלים בבוקר, ואברכים ניגשים ואומרים לי באוזן מה קרה להם, הם מרגישים שרוצים לקחת את החיים, מה קרה לי, רבש"ע הרי יום כיפור היום, איך התרסקתי כל כך, אני לא יודע מה המנהג כאן בארץ ישראל, אבל אני אומר לגבאי שישאיר פתוח את המקווה.

- בואו נלמד את דברי רבינו בסימן קי"ז, 'מה שמבלבל את האדם, כשנכנס לקדושה גבוהה, כגון שמתקרב לצדיק האמת' תמיד כשרבינו מדבר ממדרגה של קדושה גבוהה יותר, רבינו מדבר מהתקרבות לצדיק אמת, מה זה התקרבות לצדיק אמת, מגיעים לר' שמעון ושופכים את הלב, וכך זוכים להתקרב יותר לצדיק, נוסעים לרבינו לראש השנה ומתקרבים לצדיק, ביום הקדוש זוכה האדם להתקרב לצדיק, ממשיך רבינו ואומר 'אזי דייקא יקרה לו מקרה בלתי טהור', זה כל כך מפחיד, מתי חשבתי מחשבות גרועות כאלו שכל כך נפלתי, ממשיך רבינו ואומר 'באמת הבלבול הזה הוא שטות, ממה נפשך אם יקרה לו מחמת הרהור, מי חייב בזה ואין לו להתרעם כלל מאחר שהוא בעצמו גרם לו' הוא לא יכול לצעוק, רבש"ע מה אתה רוצה, שילך למראה ויצעק על עצמו, הרי

דרך להתחדש מחדש לא משנה מה שקורה.

• במסיבת פסח שני שאלת אותי שאלה זו – איך כבר הספקת לכתוב את זה באשית עצות בשבוע שעבר, קיבלתי במירון את האשית עצות, וחשבתי אני כבר אקרא את זה, ופתאום בשבת אחה"צ אני פותח את זה, ורואה שכל השאלות ותשובות מפסח שני כבר כתובים, איך עשית את זה, זה כבר חכמה לעשות כל כך מהר – ואחד השאלות היו, מה אני עושה אחרי שכעסתי וצעקתי על ילד בליל שבת, מה אני עושה עכשיו, זו המעלה הגדולה שקיבלנו מרבינו, שתמיד אפשר להתחיל מחדש, בן אדם חזר מהתפילה בליל שבת, 'עם מוחין', וכבר אמר את הזוהר הקדוש, ואיזה ילד נתן צביטה לאחיו, ומיד צעק האבא עליו, מה עושים, כאן בשולחן אי אפשר כעת לבכות ולעשות תשובה, אז את ה'תשובה' יעשו אחרי זה, ועכשיו מתחילים מחדש.

• ככה זה בכל דבר, אם סיפרתי לאיזה חבר לשון הרע, ואחרי זה מתבוננים רבש"ע למה עשיתי את זה, למה סיפרתי לשון הרע, אז מתחילים מעכשיו, רבש"ע מעכשיו אני לא מדבר יותר לשון הרע, אותו דבר זה עם האשה אם לא דיברו יפה, מתחילים מעכשיו לדבר יפה.

• חתן, אתה הולך להתחתן בי"ב סיון, יום ההולדת שלי, זה יום טוב, תדע שאחרי החתונה יש יצרה הרע חדש, לפעמים יש לאברכים דמיונות שהיו יכולים להתחתן יותר טוב, היצר משגע את האדם שהיה יכול למצוא יותר טוב, איך יכולת למצוא יותר טוב אם הקב"ה נתן לך את האשה הזאת, אבל מה, צריך לשמור על העיניים, אברכים יקרים, אם תשמרו על העיניים תמצאו את כל החן בבית, אתמול ניגש אלי אברך, שכשהוא היה בחור היה לו מאוד מאוד קשה בשמירת עיניים, והוא שמע לפני

ולכאורה מה הנס בזה, אם לוקחים בן אדם ומכניסים אותו לשבוע לתוך מערת רשב"י, ולומדים איתו קבלה ומעבירים לפניו כל עבודת יו"כ, ולא אוכל את כל המאכלים שיכולים לגרום טומאה, ולא נותנים לישון, ברגע שנרדם מיד מעירים אותו, אישי כהן גדול וכו', מה הנס כאן שלא נטמא, אבל הענין הוא שברגע שכן אדם נתעלה, הטומאה הטמונה יוצאת ממנו.

• אני מקנא את ה'לב נשבר' של האברך הזה ביום כיפור בבוקר, ד' יגן עלי וישמור עלי, לא מדובשך ולא מעוקצך, אבל לאברך הזה יש לב נשבר, ח"ו להגיע לעצבות, אבל כל עוד שזה לב נשבר יש בזה מעלה גדולה, אתמול בלילה הוא עוד היה עסוק עם הסטנדר שלו והטבק שלו, ואוי ואבוי אם מישוהו התיישב על המקום שלו, עכשיו בבוקר הוא כבר יושב רגוע, היה לי עכשיו במירון בליל שבת עמדתי ליד אבא שלי, ואיזה בחור נעמד לידי והתחיל לדחוף אותי כל הזמן, כי הוא רצה לעמוד בנוח עם אויר סביבו, וכשראיתי שזה מפריע לי מדי התבודדתי, רבש"ע למה מפריע לי, שהוא יעמוד כמו שהוא רוצה, הרי אני עומד אצל רשב"י עכשיו מה איכפת לי איך אני מתפלל ולמה אני צריך לעמוד בנוח, תתקן לי את המידות, וב"ה זה עבר, בליל יו"כ אנשים עוד עסוקים עם הנוחות, ויש להם כיפה לבנה שסרגו רק בימים מיוחדים והטבילו במעייין בספסופה, והיה לו היימישע טבק וטיפות שעשו לבד, אבל בבוקר הוא מגיע בכזה לב נשבר, ומתפלל אל ד', יש לזה את כל הטעמים, הוא מתחיל להגיד את המילים בפשיטות, הודו לד' קראו בשמו. אותו דבר באומאן, אנשים אומרים מה קרה לי, איך נפלתי בדיוק באומאן, קודם כל צריך לזכור שכשנמצאים בדרכים, מרוב טירדת הדרך עלולים יותר להיכשל, כפי שרבינו מביא את זה מהזוהר הקדוש, אבל רבינו נותן לנו

ואני לא מדבר על זה שמכניסים כסף למוסדות ועוזרים לבנות תורה, כי אני מאמין שאם אנשי שלומינו יתאגדו יחד לדבר זה, לא רק שיחזיקו כאן את המוסדות, אלא ישלחו מכאן כסף לארה"ב להחזיק שם את המוסדות, אנשים ישלחו את המעשרות שלהם לארה"ב, רשום כאן מאתיים וחמישים אברכים, אם כולם יאספו כל יום כסף במנין שלהם יכולים להגיע להמון כסף, אני לא יודע כמה כסף עושים פה, אבל בארה"ב כשחתן הולך כל יום לאסוף כסף, מבלי להחתנף לגבירים, הוא עושה אלף דולר ליום, מגיעים אלי בחורים ללמוד, אני אומר להם שלא צריכים לבוא ללמוד אצלי, אפשר להישאר כאן בירושלים ללמוד, אמרתי לשלמה צבי לא יהיה לך כלום מזה שתבוא לאמריקה, הוא אומר שהוא רוצה להידחק ליד ראש הישיבה, אמרתי לו אתה רק תקבל עוד פסק ועוד פסק, מי שרוצה לבוא לעזור לאבא שלו, שיבוא, והם עושים כל יום אלף דולר, אחרי עשר ימים יש עשר אלף דולר, אחד הבחורים נסע והביא כסף לאבא שלו, והחתונה לא עלה כלום, והיה לאבא שלו עוד חצי שנה לחיות מזה.

להתחנף לאנשים זה דמיון גדול, יש בארה"ב עשירים שמתנהגים כמו הפריצים עם המאשקע, שהיו עושים מסיבות ואמרו למאשקע שירקוד להם, הם הניחו על ראשו חתיכת עור וצמר של איזה חיה, והוא רקד וכולם נהנו, ככה הגבירים עושים עם החתנים ואנשי ירושלים שבאים לגייס כסף, יש כאן בירושלים אנשים שהולכים עם כובע עגול, אבל לפני שנוסעים הם הולכים לגמ"ח לקחת כובע ירושלמי, וכך הם מגיעים לארה"ב, ולנגיד זה מוצא חן, כי הם חושבים שמי שיש לו כובע עגול עמד מאחורה בקבלת התורה בהר סיני, ורק מי שיש לו כובע ביבר עמד ליד ההר, והנגיד קורא לו שיבוא עליו לסעודת שבת,

כמה שנים שיעזר בטלפון, ושם הוא שמע מה שהבטחתי לבחורים בשם רבינו, שמי ששומר על עיניו יקבל כלה שתאיר לו את החיים, והמשפט הזה תפס אותו, כי גיהנום וגן עדן הוא משאיר לאדמוריים הגדולים, והמשפט הזה דיבר אליו, וזה נתן לו כוחות לשמור על העיניים, כי ידע שאם ישמור על עיניו שיזכה לכלה שתאיר לו, ואתמול הוא ניגש ואמר לי בשקט באוזן, שזה מה שנתן לו כוחות, כי מאוד קשה לצאת לרחוב ולא להביט כלום, והראיות האלו משגעים את האדם, והוא זכה להשפיל עיניו למטה ולזכות לזה.

• ואפשר לתקן את זה גם עכשיו, אברך אומר התחתנתי ונמאס לי בבית, אם תתחיל לשמור על העיניים ותבקש על זה מהקב"ה, פתאום הכל יהיה לך נעים, יהיה לך שלום בית, ויהיה לך השראת השכינה, מה זה השראת השכינה, יאר ד' פניו אליך וישם לך שלום, שיש פנים שוחקות בבית, אתה רואה את הטוב שבה, והיא רואה את הטוב שבך.

• ד' יעזור שנוכל להישאר אצל רבינו ונתחזק אצל רבינו, אני רוצה לבקש מכל בחור ואברך לעסוק בהפצה, ובגיוס כספים למוסדות בשם הפצה, ואני לא מדבר על בחורים ואברכים שמתפללים כאן בבית מדרש, אלא בבתי מדרש אחרים, אני זוכר שלפני המון שנים נסעתי עם סבא שלי כ"ק מקארלסבורג זצ"ל לקברי צדיקים באוקראינה, והגענו לבארדיטשוב, ושם גרו עדיין כשלושים יהודים, וכשהגיע להתחיל קדיש, כולם אמרו קדיש לא היה מי שיענה אמן, ככה זה יראה אם כולם יאספו כסף פה בבית מדרש, אבל כל מי שמתפלל במקום אחר, ילך עם נרתיק יפה שכתוב אליו בצורה ברורה, מוסדות ברסלב היכל הקודש, ואז אומרים, וואו, האברך הזה שיך להיכל הקודש, אז אולי לא צריך לקרוע את הגליונות, ואולי אפשר לשמוע את השיעור.

ונערות יפתחו לו את הדלת, אבל בוודאי אין לאבא שלו בעיה אם ילך לבתי מדרשות, בחורים מסתובבים בבתי כנסת ושותים קפה בכל מקום ומשאירים שם את הכוס, אז במקום זה משאירים שם איזה גליון.

אני מאוד נהניתי כאן, ואני מאוד מקווה שנתחזק יחד, ד' יעזור לנו שנוכל להתאחד יחד עם רבינו, ב"ה יש כאן מוסדות מאוד יפים, אבל צריך לבנות משהו יותר יפה, בבני ברק היה יותר אוורירי ונוח, אבל כאן בירושלים בבית ספר יש לחץ נוראי, דירה קטנה מאוד, הבנות מאוד שמחות ומאושרות וגם המורות, אבל צריך לעשות משהו, לא צריך קירות יפות אבל צריך קצת אויר, בתלמוד תורה כן היה איזה מרפסת והיה קצת אויר, ד' יעזור לנו שנוכל לעזור לזה,

ש. מה עושים כשמישהו אומר, אתה כל הזמן עסוק ראש ישיבה ראש ישיבה ראש ישיבה יש עוד צדיקים.

ת. אני לא מבין בדיוק מה השאלה, האם השאלה מה לענות להם, או מה לענות לעצמך, כי לעצמך התשובה היא בטח שיש עוד צדיקים, אין שאלה בכלל, ותעשה לעצמך התבודדות מה אתה מקבל כאן, אבל לאחרים אל תענה בכלל, חס וחלילה לענות ולהתווכח עם אחרים, לא כדאי בכלל, אני מבקש את זה במיוחד לבחורים כאן בישיבה, אל תהיו חכמים גדולים, אם משהו מתחיל לשאול אותך על דרך הלימוד וכדומה, גם אם יש לך מה לענות, אל תהיה יותר חכם ממוהרא"ש, כי מחר אתה תהיה בצד השני רח"ל, אל תתווכחו ח"ו, ובנוגע אליך עצמך, אדרבה, תנסה את הדרך של צדיקים אחרים, ככה אני עשיתי, אני רצתי מצדיק לצדיק חיפשתי מי שיוכל לקרב אותי להשי"ת עד שמצאתי את מוהרא"ש, ושוב לאחרים אל תענה כלום, רק תחייך.

ומראה לכולם שיש לו חתן מארץ ישראל, ובכל הסעודה הוא חוקר אותו מה אומרים על חוק הגיוס וכו', ואחרי שלשה שבועות שכולם ראו שהוא המאשקע שלו, הוא מביא לו חמישים דולר.

- אנשים רואים אברך נורמלי וחשוב אוסף כסף להיכל הקודש, הוא חושב לעצמו, אם ככה, אני גם יכול להקשיב לשיעורים, אתמול הגיעו אלי בחורים חשובים מישיבה מאוד חשובה, ונתנו לי כאן בבית מדרש מכתבים, הגעתי הביתה וקראתי את המכתבים, ואני אומר לעצמי, רבונו של עולם מה עובר על הבחורים, אחד כותב לי שהוא לא לבש תפילין המון זמן, כי אף אחד לא אמר לו ללבוש תפילין, לא היה לו ראש ישיבה שצעק תלבש תפילין, ד' אוהב אותך, ורוצה את התפילין שלך, הוא כותב שהגיע אליו בחור ורצה לעשות עבירות, ולא היה לו ראש ישיבה שיצעק: תברח ממנו, ועכשיו הם שומעים את השיעורים ובוכים למה לא שמעו את זה לפני עשר שנים, וכך הוא מונה שם מלא דברים, שרק אחרי ששמע מהדרשות הוא יודע מזה.

- זו זכות גדולה לעזור כאן למוסד, הילדים גדלים בריאים וטהורים, אני מקבל דרישות שלום מאנשים מסביב, שילד אחד משחק בפארק, ומבוגר ניגש אליו ואומר לו בא שניה הצידה, והילד לא מתייחס, הוא לא חוצפן ח"ו, אבל הוא לא מתייחס אליו הוא ממשיך לשחק, ירחם השם ילד שהולך הצידה עם איזה מבוגר, בכמה דקות של עבירה, הילד אומלל לכל ימי חייו, מתייגע ימים ושנים בטיפולים.

- כמובן שצריך גם לעסוק בהפצה כפשוטו, ללכת לבתי כנסיות ולהניח גליונות וכרטיסים, בחור אחד כותב לי שאבא שלו לא מרשה לו ללכת הפצה, כנראה שאבא שלו לא רוצה שיסתובב בבתיים, ושנשים

לבחור שיקום לאבא שלו, ואני מרמז לבחור שיביא שתיה לאביו, ואם האבא אומר שהוא לא צריך, אני מיד אומר לו שלא יגיד ככה לבן שלו, כי זה המצווה של הבן שלו, ואם מישוהו אחר יביא לו לשתות, שיתחיל עם כל ענייני העניות או הגאווה... שהוא לא צריך, אבל כשהבן שלך מביא לך תשמח שהוא עושה מצווה.

• בשעת ההדלקה במירון הגיעו אלי עשרות אנשים להביא לי כוס לשתות כי ראו שאני מזיע, ולא יכולתי לשתות כל כך הרבה, כי יותר מזיעים כששותים יותר, אבל כשהבן שלי מביא לי לשתות אני חייב לקחת את זה, זה המצווה שלו, ואני לא יודע מה לעשות כי הבחור שלי מביא לי תמיד לשתות מיד כשאני מגיע הביתה, ולא תמיד אני יכול לשתות, אבל זה המצווה שלו, זה כתוב בשולחן ערוך, איזהו כיבוד, מאכילו משקהו. צריך ללמד את הילדים את ההלכות האלו.

• לפעמים אפשר לעשות את זה יותר בקלות, למשל אם האבא שומע את הילד שלו מדבר לאמא שלא בדרך ארץ, הרבה יותר קל לאבא לדרוש את הכיבוד אב ואם, כשהוא אומר לילד, ככה לא מדברים לאמא, הקב"ה לא מרשה לדבר ככה, ולא לכבוד עצמו הוא דורש אלא לכבוד את האמא, אותו דבר הפוך, כשהאמא שומעת שהילד מדבר לא בכבוד לאבא, היא דורשת מיד שיכבדו את האבא, אבל באופן כללי צריכים ההורים לדרוש שהילדים יקיימו את התורה ואת ההלכות, ולקום בפני ההורים ולהאכיל ולהשקות וכל מה שהקב"ה אומר. שאלות יפות יש כאן, חבל שלא שאלו את זה יחד עם כל הציבור, תמשיכו.

ש. שומעים בשיעורים שראש הישיבה אומר, שילד זה רק ילד, אל תצעק עליו, מה אתה רוצה ממנו, תן לו לחיות, הוא

• כל שאלה ששואלים אתכם על היכל הקודש, נותנים כזה חיוך, לא אומרים 'אתה צודק', כי זה שקר, מחייכים, ואם הוא אומר 'למה אתה לא עונה לי', תגיד, מה שייך לענות, בפרט צריכים בחורים צעירים להיזהר לא לנסות להוכיח לאחרים שהם לא לומדים, הם יוכיחו לך שהם כן לומדים.

• יואל אתה יכול להמשיך לשאול שאלות שלא הספקת לשאול במסיבה.

ש. אבא שואל איך אני יכול לחנך את בני לכבד אותי, הרי לא מתאים לתבוע כבוד לעצמי?

• ת. זו שאלה מאוד יפה, אבל צריך לדעת למה אני אומר לבן שלי לקום מפני ולמה אני אומר לו לא לשבת על המקום שלי, זה לא קשור בכלל לכבוד, אני אומר לו את זה בגלל שהקב"ה אמר ככה, כשנהייתי מלמד הגעתי להיות מלמד בכתה ט' הכתה הגבוהה, ואני נכנס לכיתה אני רואה שהילדים ככה מתענעים על הכסא, ולא שמים לב שהמלמד נכנס לכיתה, אמרתי להם: ילדים יקרים, הקב"ה אמר שכשרבי נכנס לכיתה כולם צריכים לעמוד מפניו, ולכן אם אתם רוצים לקבל ממנו תורה ויראת שמים, אתם חייבים לעמוד, אני יצא עכשיו החוצה, ואכנס שוב וכולם יקומו, ורק כך נוכל להתחיל את היום, הם הסתכלו עלי כל כך מוזר, ואמרתי להם אני לא צריך כבוד, יש לי מספיק כבוד, אבל כשאני הולך לרבי שלי שנותן לי תורה, אני יקום מפניו, כי רק כך אפשר לקבל תורה, חייבים דרך ארץ.

• ואז התחלתי ללמד אותם איך לכבד את האבא, וזה לא משנה אם אתה כן אוהב אותו או לא אוהב אותו, אם אתה כן אוהב ממנו או לא, אתה חייב לכבד את אביך, אם אבא שלך נכנס הביתה אתה חייב לקום מפניו, אני יושב בבית מדרש עם הבחורים ורואה שאחד האבות נכנס לישיבה, אני מיד אומר

רק ילד, מה עושים כשאבא רואה שהבן שלו רץ בבית כנסת ועושה רעש ומפריע למתפללים, האם הוא צריך להרגיע אותו, או שאומרים ילד זה רק ילד?

- ת. זה בכלל לא סתירה שני הדברים האלו, זה נכון שילד זה רק ילד, ואני כל היום אומר את זה למחנכים שידעו שילד זה רק ילד, וילד זה רק ילד, אבל עדיין המלמדים צריכים לדעת שאסור שהילדים יפריעו, אתמול היה אסיפה למלמדים, אחד המלמדים שאל מתי מתעלמים כשילד עושה משהו ומתי כן חייבים לראות שהילד עשה את זה, אמרתי לו אם הילד לוקח כוס מים ומתחיל לשפוך באמצע הכיתה, אתה לא יכול להגיד שהוא רק ילד אתה חייב לעצור אותו, אבל אם הילד מתחיל להירדם באמצע הכיתה, אתה לא חייב לראות את זה, יש דברים שלא מפריעים, ולוקח זמן עד שהילד מבין, הוא רק ילד, וצריך להגיד לו בעדינות שוב ושוב וברוגע.

- צריך להיזהר מאוד לא לתת לילדים לרוץ בבית כנסת ולהפריע לאחרים, לפי ההלכה כשאבא רואה שהבן שלו מתחיל לבכות באמצע שמו"ע, צריך האבא לפסוע ג' פסיעות לאחורה, ולקחת את הבן שלו ולהוציא אותו החוצה שלא יפריע למתפללים, לא משנה איפה האבא אווז בשמו"ע הוא צריך לעשות את זה, צריך לדעת שהבית כנסת הוא לא מקום ל'בייבי סיטר', בעז"ה אקיים היום שיחה עם כל גבאי בתי כנסת היכל הקודש, שמעתי שבבני ברק אחרי התפילה הילדים לוקחים את הבימה ונוסעים עם זה כמו בשדה התעופה הלך ושוב, כי ראש הישיבה אמר שילד זה ילד, אמרתי לאיציק בפסח שיורידו את הגלגלים מהבימה, האבות אומרים שהם שומעים את השיעורים וקוראים עצתו אמונה וילד זה רק ילד, נכון שילד זה רק ילד, אבל צריך לשמור שלא יפריעו לאחרים.

- זה לא אומר שצריך לצעוק על הילדים, אפשר לעשות איתם מבצעים, ולהחזיק את הילדים עם כמה סוכריות קטנות, בהתחלה נתתי לילדים שלי שיחלקו לכל הילדים שיושבים יפה במקומות שלהם, אבל לאחרונה כל הילדים התחילו לחלק לכולם, אז אני משאיר את הילדים שלי אצלי ואני נותן רק להם, כמה זמן כבר לוקחת התפילה, כליל שבת זה פחות משעה, ובבוקר אפשר יותר לשחרר אותם החוצה, מאחרי נקדישך עד מוסף הם יכולים לשחק קצת בחוץ.

ש. אברך שואל מה יעשה כשהוא מגיע למשפחתו, הדודים פוגעים בילדים שהם בהיכל הקודש וצוחקים עליהם, ואחד אפילו הכה את הבן שלו, מה הוא יכול לעשות?

- ת. יש כאן שני שאלות, יש שאלה על זה שנתן מכות ויש על זה שצחקו, על מכות אסור לעבור על סדר היום, האבא צריך ללכת בתקיפות לזה שנתן מכות ויגיד לו בתקיפות, מה אתה נוגע בבן שלי, אם אתה תרביץ לבן שלי אני לא יודע מה אני יעשה לך, אם הוא רוצה לצחוק על היכל הקודש שיצחק, תחנך את הילדים שלך שלא יבהלו מזה.

- אני עברתי דברים כאלו לפני הרבה שנים, הגעתי לשהות על שבת קודש אצל מוהרא"ש בארץ הקודש, ובאותה תקופה הוציאו הודעות נגדי, ואיימו על אשתי שהולכים לשרוף לי את הבית, ואני הייתי אז בקברו של ר' יוחנן הסנדלר, לא היה לי טלפון, וחפשו אותי ולא מצאו אותי, ושלחתי אז שני ילדים להיות אצל אחד מבני המשפחה, ואמרו לילדים שיש להם אבא משוגע ושלא ילכו איתו וכו', הם היו ילדים קטנים מאוד, אני זוכר שלא הפריע לי שמאיימים עלי שישרפו לי את הבית, כי מוהרא"ש לימד אותי שכל עוד שמאיימים

לסכנת נפשות, לפעמים הורים יכולים להיכנס לכעס ולהרביץ בכעס, בסוף יקחו לו את ילדיו, אני לא מדבר על מכה קטנה ביד, אני מדבר על סטירות, ואל תשאל שאתה יודע שמוהרא"ש נתן סטירה, כי אם אתחיל להסביר לך תחשוב שיש מקרים שמותר לך להרביץ, תכניס לראש, שלא מרביצים לילדים, לילד קטן נותנים סטירה קטנה על היד, זה בכלל לא כואב, הילד סתם בוכה מזה, אני מתחנן אליכם אל תרביצו לילדים, מוהרא"ש הציל אותי, אני התקרבותי למוהרא"ש כשהגדול שלי היה בן שלש, ואני בן אדם מאוד קפדן, אמרתי לילדים שלי שמוהרא"ש הציל אותם, מוהרא"ש ככל לי את ידיי, אם לא היה לי את מוהרא"ש הייתי מרביץ הרבה.

ש. ראש הישיבה מדבר נגד הסמארטפון ושאר ענייני טכנולוגיה, מה עושים כשילד רואה שיש למישהו או לאבא שלו סמארטפון, האם מי שיש לו הוא שגן, ואם לא, ישאל הילד למה לי אסור שיהיה לי?

• ת. תודה רבה ששאלת את השאלה, כי היום בבוקר דיברתי מזה, שאני חייב לחדד שוב על אחד השאלות שנשאלו אתמול באסיפת המלמדים, והתשובה שעניתי אתמול היתה רק כי אני מכיר את המלמד, וזו היתה תשובה בשבילו, אבל היות שהולכים להדפיס את זה אני רוצה לענות את מה שאני חושב באמת שצריך לעשות, מלמד אחד שאל אותי אתמול אם לדבר נגד סמארטפון, ואני יודע שבכיתה שלו יש ילדים שיש להורים שלהם כלי כזה, והמלמד הזה כולו תבערת קודש, ברגע שראש הישיבה אמר שצריך לדבר נגד, הוא ידבר בצורה חריפה, והילד יתבלבל לגמרי, ולכן אמרתי לו אתמול שלא ידבר מזה, אבל המלמדים צריכים לדעת שכן צריך לדבר מזה, ואם הילד שואל למה יש לאבא שלי, צריך להגיד לו, שאסור

הם לא יעשו כלום, אבל כשהתחילו לפגוע בילדים שלי זה מאוד כאב לי, ואין מה לעשות, ומה אני יכול לעשות כשצועקים על הילדים שלי בבנין שלי, אין מה לעשות על זה, יש לי כעת נס ששני הילדים שלי מנהלים את כל הפארק, והם לא פוגעים באף אחד, כי הם כבר עברו את זה ויודעים מה זה לפגוע בילדים.

• מאוד מאוד כואב כשפוגעים בילדים, ואין הרבה מה לעשות, אבל כשנותנים מכות לילד אסור לשתוק, היה לי גם עם אחד השכנים שהבן שלו פגע בילדיי, הלכתי והזהרתי את השכן שלי שהבן שלו לא יפגע בהם, והיה לי שכן אחר שהבן שלו לקח לי את הבגדים במקווה, זה לא מצחיק בכלל, והאבא שלו לא רצה להגיד לו כלום, הבן שלו שבר ביצים על הבגדים שלי במקווה, אני לא יכול לספר את כל מה שעברתי, אפשר לבכות מזה, לא יכולתי לעשות כלום, כי עם בחורים אין מה לעשות, העיקר שתעשה נעים בבית, ותסביר שאנשים מקנאים, האמת שאני קיבלתי את המכתב הזה לפני ששאלת, לא הספקתי לענות על זה.

ש. שואלים מאיזה גיל אפשר לדבר לילדים משלום בית בבית ספר?

• ת. ילדים גדולים בני 11 או 12 מנסים להשחיל להם את הדברים האלו, אם למשל ילד פוגע בילד אחר, אומרים לילד, תראה עכשיו אולי הילד השני יחזיר לך ואולי לא, אבל מה תעשה אחרי החתונה אם לא תלמד עכשיו איך להבליג, כל הבית יתפרק, אותו דבר כשמדברים מכיבוד אב ואם, אומרים לילד אם תעזור להורים בבית, תתחתן תוכל לעזור בבית, תדע איך לכבס כביסה וכו'.

ש. האם מותר לתת סטירה לילד קטן שמכה את ההורים?

• ת. אסור להרביץ לילדים, זה יכול להגיע

למשל אמרתי לילדים שאסור לאכול לפני התפילה, ככה נפסק בשו"ע, ובזוהר הקדוש כתוב על זה דברים מאוד חריפים, אומר לי איזה ילד, רבי, אבא שלי אוכל סעודה שלימה לפני התפילה, אמרתי לו שכנראה שיש לו איזה חולי או משהו, מי שיש לו סכרת חייב לאכול, כנראה הוא שאל את הדיין שלו, אני יכול להגיד לכם רק מה שכתוב בשו"ע, בשו"ע כתוב שאסור לאכול לפני התפילה, כתוב שאסור לדבר בתפילה ומה אני עושה כשהילד עונה שאבא שלו מדבר כל התפילה או שראה את המלמד מדבר בתפילה.

אני נהנה ששאלת את זה, כי אתמול באסיפת המלמדים אמרתי למלמד שלא ידבר מזה, כי יש לו כמה ילדים בכיתה שלו, ואולי כשיש יותר ילדים יותר קל, אבל כאן מה יעשה הילד כשישמע מדברים נגד אבא שלו, אבל מצד שני צריך להגיד להם שחייבים לשמור על העיניים ושלא עושים שום דבר בלי מורה דרך, וצריך לשאול את השאלות.

באמריקה יש לי את זה עם הסבים, אחרי שהילדים הולכים לשבת לסבא הם חוזרים עם סיפורים, ילד אחד מספר לי שסבא שלו הראה לו במכשיר שלו איך הנשיא טראמפ מדבר, צריך להיות ממש חסר דעה להראות לנכד מה הנשיא עושה, אנשים שצופים ראיות אסורות לא נמצאים כאן בעולם אחר.

צריך לדבר עם הילדים לא לראות אבל שלא יכנסו עם מלחמה במשפחה, אברך סיפר לי שעכשיו התחתן, ואצל חמיו יש מנהג אמריקה, שבכל מוצאי שבת מתאספים כולם ומתיישיבים על ספות עם פופקורן, ורואים הצגה, והוא עשה חשבון לעצמו, הרי ראש הישיבה לימד אותי שאפשר לאבד את הכל מציפייה בכלים האלו, ומצד שני אם אגיד כאן שאני לא רוצה לצפות

להחזיק כלי כזה, ואולי אבא שלך שאל את הדיין שלו ואת המורה דרך שלו.

- אני מאוד נגד זה שמסיתים ילדים נגד ההורים, אני רוצה להגיה קטע זה באשית עצות, השאלה של הסמארטפון, כי צריך לדבר מזה, אבל צריך גם להיזהר לא להסית נגד ההורים, יש בארה"ב ארגון שהולך לדבר בבתי ספר נגד הטכנולוגיה, וזה מאוד מאוד יפה, אבל יש שם בעיה אחת קטנה, הם מחתימים את הילדים שלא יגעו בסמארטפון, והאמא מבקשת מהבת שלה, תביאי לי את הטלפון מהמטבח, והיא אומרת אני לא יכולה להביא, כי חתמתי שלא לגעת בטלפון, ואני לא בטוח שזה נכון להתנהג כך.

- אני זוכר שלפני שנים עשו בבארא פארק בחול המועד, שאלות ותשובות עם סבא שלי הגה"ק מקארלסבורג זצ"ל, שאלו אותו בכל ד' חלקי שולחן ערוך, לא אמרו לו קודם מה ישאלו אותו, והוא ענה בכל מקום, עשו כזה בילוי כשר לחול המועד, זה היה הפלא ופלא, והיה שאלה כזאת: יהודי שמעשן אומר לבן שלו, קח כסף ולך תקנה לי סיגריות בחנות, הרי כתוב איש אמו ואביו תראו ואת שבתותי תשמורו, שאסור לילד לשמוע בקול אבא שלו אם אומרים לו לחלל את השבת, והרי כתוב ונשמרתם מאוד לנפשותיכם, האם מותר לילד ללכת לקנות סיגריות לאבא שלו, וסבא שלי שמע את השאלה וצעק: בוודאי שהילד צריך להקשיב לאביו ולציית לו ושילך לקנות.

- מצד אחד צריך מאוד להיזהר שלא לדבר נגד ההורים, אבל מצד שני בוודאי שצריך להזהיר את הילדים שהכלים האלו מסוכנים, והמלמד יתפלל להקב"ה שידע איך להגיד את זה, אני זוכר שכשהייתי מלמד דיברתי עם הילדים דברים פשוטים ביהדות, והילדים אמרו לי שאבא שלהם לא נוהג כך,

לקבל אנשים וגם לנסוע לתת דרשות, אני הקרבתי את כל הקברי צדיקים, אני יושב כאן כמה ימים בירושלים, לא היה דבר כזה שלא אסע מיד לציון האור החיים הקדוש ולשמעון הצדיק מיד בכניסתי לירושלים, ר' אהרן ליווה אותי כמה פעמים, כל פעם שהגעתי לירושלים, לא הייתי צריך לא מיטה ולא דירה, רק נסעתי לקברי צדיקים כמה ימים ברצף בלי אוכל ובלי שינה וחזרתי הביתה, ועכשיו לא הלכתי לאף מקום כי הייתי צריך לקבל קהל.

- ד' יברך אתכם בכל הברכות, ונתראה בעזרת השם באומאן אצל רבינו הקדוש, לחיים ולשלום.

ש. האם השנה חייבים להגיע לאומן כבר לשבת קודם ראש השנה?

- ת. לא חייבים, חייבים להיות באומאן על ראש השנה, אבל מוהרא"ש היה אומר כשראש השנה היה סמוך לשבת, שרבינו תפס אותנו אף לשבת אצלו, הרי השבת ששובתים אצל הצדיק הוא כמו תענית משבת לשבת. על ראש השנה חייבים לבוא.
- נעשה סיומים של הילדים, וואלווי עושה סיום על מסכת ביצה, מאטי עושה סיום על מסכת שבת, אליעזר עושה סיום על מסכת זבחים, ילד בן 11 עוד מעט מסיים את הש"ס. מוישי סיים מסכת ראש השנה, ועכשיו יש לנו כאן הפתעה, בעריש נכנס ללמוד כאן בישיבה בסוף חודש אב, עוד לא עברה שנה והוא עושה עכשיו סיום הש"ס, ולא מדברים מבחור בטלן, הוא היה אצל אבא שלי בל"ג בעומר, 14 שעות הוא חילק אוכל לאנשים, ובין לבין היה עם גמרא.

- מה שרבינו עושה עם בן אדם, תחיית המתים ממש, בחורים מסתובבים חוסר אונים בגלובוס ולא יודעים מה לעשות, מסתובבים מבית כנסת אחת לשני, פה אין

כולם ירדו עלי ויצחקו עלי וכל השלום בית יתפרק, מדובר באברך צעיר, אם כבר התחתן לפני תקופה הוא לא חייב לבוא לשם, אבל אברך צעיר שרק התחתן וחייב ללכת, ולכן הוא המציא עצה לזה, הוא לא הולך לישון בשבת אחה"צ, וכשצופים את הסרטים סוגרים את האור, והוא סוגר את עיניו ומנמנם, ואם משהו אומר לו משהו הוא אומר שהוא קצת עייף...

ש. ראש הישיבה אומר שאפשר להכניס ילד בחדר סגור עד שירגע, מה עושים כשזה לא עוזר?

- ת. קודם כל צריך לדעת שאסור להכניס לחדר חשוך, אסור להפחיד את הילד, ואי אפשר להוציא ילד מחוץ לבית אם יש שם גויים או דברים מפחידים, אבל בחדר רגוע אם הילד משתולל והוא לא כאן, אפשר להכניס אותו לשם ולהגיד לו שכשהוא נרגע שידפוק, אתה שואל מה קורה אם זה לא עוזר, אז אני יגיד לך שזה כן עוזר, אולי לפעמים לוקח זמן אבל זה עוזר, לפעמים יש ילד עקשן שלא מתאים לו להודות שנרגע, אבל בטח זה עוזר, סטירות בטח לא יעזור כי הילד בכלל לא בשליטתו.

- אני חייב לסיים כי מגיעים אנשים לקבלת קהל, אני מאוד מקווה שאתם לא כועסים עלי, כתבו במודעה שאסע לתת דרשה בבית שמש ובאלעד, אין לי בעיה לדבר דרשות, אבל אני לא יכול לעשות הכל, אם אני צריך לקבל קהל, ולתת לכל משפחה עשר דקות זה יותר חשוב, כי דרשות אפשר לשמוע כל השנה, וזה חשוב לבוא ולהיכנס, גם אם אין שום שאלה, אנשים רק רוצים לשבת כמה דקות יחד, ואל תשאלו למה אני מקבל רק בירושלים, כי כאן האכסניא שלי ומאוד נוח לי, משהו אמר לי אתמול שיש לי משהו נגד בית שמש תמיד בסוף זה נופל מהרשימה, חס ושלום, אני לא יכול לעשות את הכל, גם

בחלשות הדעת, ולא מבינים למה צריך בכלל את הישיבה, למה צריך את התלמוד תורה, כולם מסתובבים עם חלשות הדעת, על זה שהבחור הזה יבוא לכאן ויסיים את הש"ס הכל שווה, מי שמבין מבין ומי שרואה רואה, ד' יעזור שתוכל לסיים ש"ס שוב ושוב.

קוביות סוכר יש רק סוכר רגיל אבל בארה"ב יש קוביות סוכר, אז הולכים מבית כנסת לבית כנסת ומכניסים לכיס קוביות סוכר, ואז נעצרים באיזה הפגנה ברחוב, עומדים כמה דקות, ואז מחלקים קוגל במקום אחר, ואז צועקים שבת במקום אחר, ואחרי זה שעה מתנענעים במקום אחר, וכאן יש בחור שקיבל את החיים שלו מרבינו, הוא פשוט חי, ואלו שעובדים עם הבחורים עוד נמצאים
